

Conclusions de La IV Convenció Les veus de Les persones grans

Les persones grans hem tornat a fer palès el nostre compromís i protagonisme en la construcció d'una ciutat més justa i solidària per a tothom. Les nostres veus s'han fet sentir amb força i al llarg dels dos dies de Convenció, i durant tot el procés participatiu que ens ha dut aquí, hem pogut conèixer experiències, estudis i projectes molt diversos, en molts dels quals la nostra participació és essencial per garantir-ne la continuïtat.

Comptar amb la participació i l'experiència reflexionada de les pròpies persones grans ha permès desenvolupar aprenentatges que ben segur afavoriran l'empoderament d'aquest col·lectiu. Si la III Convenció va impulsar un canvi de model que suposava fomentar la presència de la veu i la perspectiva de les persones grans en les diferents dimensions de la ciutat, estem convençuts que en aquesta IV Convenció consolidem aquell canvi i, el que és més important, fem un pas més enllà i reivindicuem un paper més actiu de les persones grans en la presa de decisions sobre les polítiques públiques de la ciutat.

Hem vist també com el nou paradigma de l'envelliment estableix la cura com un component clau davant la revolució de la longevitat. És necessari continuar promovent les relacions intergeneracionals i educar en la cultura de la cura per avançar cap a una nova construcció social de la vellesa.

La preocupació per l'impacte de la crisi econòmica i social en les condicions de vida de les persones grans ha estat present de forma molt significativa en el debat i en les aportacions en els diferents espais de treball de la Convenció. Hem expressat el nostre rebuig a una política econòmica que genera més desigualtats socials i té conseqüències importants en el benestar del conjunt de la ciutadania i en les pròpies persones grans.

En aquesta convenció hem incorporat la importància d'estendre la cultura del bon tracte com una condició clau de l'envelliment amb

dignitat. El bon tracte constitueix una de les estratègies principals per avançar en la tolerància zero davant el maltractament.

Un element nou que hem incorporat al debat de la Convenció ha estat fer evident que les noves generacions de persones grans som un grup social ampli, divers i plural, en continua transformació i amb canvis constants, que ens obliga a pensar les polítiques públiques tenint en compte aquesta nova realitat.

Estem convençuts que la participació és un repte que presenta diversos vessants. Un d'ells, amb el qual ens sentim especialment compromesos, és la participació de les persones vulnerables. Hem manifestat la voluntat de fer efectiva i real la participació de les persones grans en situació de dependència i eliminar els obstacles que impedeixen l'exercici dels seus drets.

La IV Convenció Les veus de les persones grans, celebrada a Barcelona els dies 3 i 4 de febrer de 2015, ha posat de manifest la necessitat de treballar per fer possible **els reptes següents:**

Participar i decidir

Perquè la nostra participació impliqui un rol més actiu en la presa de decisions i disseny dels serveis.

Aprendre al llarg de la vida

Per donar resposta a les necessitats formatives vinculades a les trajectòries vitals, garantint la igualtat d'oportunitats en aquest procés d'aprenentatge.

Atenció centrada en la persona

Per abordar els factors i aspectes que faciliten l'atenció centrada en la persona com a model per a la millora de l'atenció a les persones grans.

Educar en la cultura de la cura

Per avançar en un canvi de paradigma que, des de la solidaritat entre generacions, posi en valor la cultura de la cura tant per a qui cuida, com per a la persona cuidada.

Restabliment de drets socials

Per continuar treballant per restablir drets socials -en pensions, sanitat i atenció a la dependència, entre d'altres- que la crisi econòmica i social s'ha endut pel davant.

Estils de vida saludables

Per promoure un envelliment actiu que fomenti hàbits saludables per envellir en millors condicions.

Lluita contra l'aïllament i la solitud

Per identificar, atendre i prevenir les situacions d'aïllament social i soledat no volguda de les persones grans i afavorir l'establiment de noves relacions socials.

La diversitat de persones grans

Per repensar les polítiques tenint en compte les noves realitats que posen de manifest que les persones grans són un grup social molt divers i en transformació continua.

Cap a un horitzó sense maltractaments

Per estendre la cultura del bon tracte com a estratègia clau per envellir amb dignitat i avançar en la tolerància zero davant el maltractament.

Ciutat amigable amb les persones grans

Perquè incorpori la perspectiva de les persones grans en la construcció de la ciutat per a totes les edats.

Mobilitat i seguretat

Per una ciutat més accessible i segura per a les persones grans en el transport i en l'espai públic.

La participació de les persones grans vulnerables

Per fer efectiva i real la participació de les persones grans que necessiten atenció o cures de forma continuada i eliminar els obstacles que impedeixen l'exercici dels seus drets.

Persones grans actives i compromeses

En primer lloc, i responent al lema de la Convenció, volem fer efectiu el paper de les persones grans com a protagonistes de la ciutat. Reivindiquem no només la nostra veu en els processos de participació sinó el nostre paper com a agents actius i socialment productius en la presa de decisions i aplicació sobre les polítiques públiques de la ciutat.

Som conscients de l'existència de noves i diverses formes de participació i creiem que en formem part. Per aquest motiu, volem fer èmfasi en la importància de les relacions col·lectives, la interacció i la implicació no només entre les persones grans, sinó també amb d'altres generacions.

Apostem per reforçar el funcionament dels òrgans de participació de les pròpies persones grans. Volem també continuar fomentant el voluntariat com una de les possibles formes de participació de les persones grans, però reconeixem que existeixen altres formes de participació que es desenvolupen a través de les xarxes i moviments socials.

Per últim, hem de destacar que, considerant les persones grans com a subjectes participatius, cal tenir especialment en compte aquelles persones grans en situació de dependència.

Per això, proposem:

1. Afavorir una major implicació dels òrgans de participació de la gent gran en els processos de definició, implantació i avaluació dels recursos i serveis adreçats a les persones grans.
2. Promoure accions que afavoreixin el voluntariat i la participació de les persones grans en entitats, casals i espais de gent gran, garantint-ne l'assessorament i la formació.
3. Donar visibilitat i reconeixement a la contribució social que fan les persones grans que participen en tota mena d'entitats, projectes i iniciatives comunitàries de la ciutat.
4. Reforçar el paper dels consells i comissions de gent gran per fer possible abordar els reptes de futur que han d'encarar aquests òrgans de participació en un context social canviant.

5. Impulsar espais i accions que facin possible la participació de les persones grans que necessiten atenció o cures de forma continuada, com una oportunitat per avançar en l'adequació de la ciutat i dels seus entorns de proximitat.
6. Continuar promovent tot tipus d'actuacions que afavoreixin l'aprenentatge al llarg i ample de la vida, ja sigui formació acadèmica o cursos que realitzem en els casals, espais de gent gran, en les entitats i equipaments.
7. Repensar el marc de la participació de les persones grans per adequar-lo als interessos, les condicions de vida i les necessitats d'uns nous actors que tenen noves formes d'envellir.

Persones grans amb benestar i salut

Pel que fa a l'àmbit de benestar i salut, expressem la voluntat de continuar treballant en la línia de millora contínua dels serveis socials i de salut. En aquest sentit, creiem que cal prioritzar la implementació de la metodologia d'atenció centrada en la persona. Això comporta el respecte als drets individuals i una atenció integral i contínua que respecta la dignitat.

Creiem que cal continuar desenvolupant intervencions per prevenir i atendre situacions d'aïllament social i soledat no volguda de les persones grans. El desenvolupament del projecte Vincles obre la possibilitat de construir un marc integral per a aquest tipus d'intervencions i afavorir l'establiment de noves relacions socials.

Mostrem la voluntat de donar valor al treball de cura i reconèixer la feina dels professionals i els familiars que dediquen el seu temps a atendre les persones grans. La cultura de la cura no és només competència de les dones. Cal treballar per fer efectiu un canvi de rol, en el qual els homes tinguin una implicació directa en la cura.

Aquesta convenció ha tingut especialment en compte l'impacte de la crisi en les condicions de vida quotidiana de les persones grans. Ens reafirmem en la necessitat de recuperar els drets socials perduts i alertem sobre l'existència de situacions d'exclusió que posen en perill la cohesió social.

Per això, proposem:

1. Estendre a tots els centres socials i sanitaris de la ciutat l'experiència pilot "d'atenció integrada a domicili" com a bona pràctica d'innovació i millora. I seguir avançant en la mateixa línia d'atenció centrada en la persona amb altres experiències d'atenció integrada entre el sistema social i sanitari.
2. Posar en marxa experiències pilot d'implementació del model d'atenció integral i centrada en la persona en centres residencials i en el Servei d'Ajut a Domicili, que afavoreixin l'autonomia i el benestar de les persones grans.
3. Garantir el desplegament de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

i impulsar les mesures necessàries per tal de garantir la realització del 100% dels Programes Individuals d'Atenció (PIA) sobre el total de valoracions amb dret.

4. Millorar la informació de les persones grans sobre el conjunt de recursos i serveis recollits en el Catàleg de Serveis Socials, mitjançant els canals tradicionals i electrònics.
5. Disposar d'informació i dades actualitzades relatives als hàbits i condicions de vida de les persones grans com a instrument per adequar les actuacions a les noves necessitats emergents.
6. Continuar promovent hàbits i estils de vida saludables entre les persones grans en els casals i espais de gent gran, i ampliar el nombre d'espais gimnàstics a la ciutat amb activitats dirigides.
7. Impulsar, al voltant del projecte Vincles, un marc d'intervenció integral i coordinat per fer front a les diferents situacions d'aïllament i soledat no volguda en què es troben algunes persones grans, que inclogui les actuacions següents:
 - a. Continuar impulsant i estenent el projecte Radars per a les Persones Grans com a intervenció comunitària que afavoreix que les persones grans que viuen soles puguin continuar a la seva llar.
 - b. Estendre a tots els districtes el Programa d'Acompanyament i Prevenció de la Solitud, endegat al districte de Ciutat Vella, com una iniciativa innovadora i eficaç per prevenir la situació de potencial aïllament social en què es troben determinades persones grans.
 - c. Continuar amb el procés d'ampliació a d'altres barris de la ciutat de l'experiència Baixem al Carrer per fer front a situacions d'aïllament com a conseqüència de la manca d'accessibilitat arquitectònica.
 - d. Continuar estenent el Programa d'Àpats en Companyia per facilitar una alimentació adequada i un espai relacional amb la comunitat.
8. Promoure la cultura de la cura entre famílies i professionals i treballar per tal que el conjunt de la ciutadania prengui consciència del dret de les persones grans a ser cuidades i que aquesta cura no recaigui només sobre les dones.
9. Continuar ampliant el nombre de places disponibles dins del Programa Respir per tal de millorar la qualitat de vida de les persones cuidadores, i impulsar i donar suport a la Xarxa de Famílies Cuidadores.
10. Abordar de forma integral les situacions de pobresa energètica en què es troben moltes persones grans sense recursos, promovent acords amb les empreses subministradores i incrementant els ajuts econòmics.

Persones grans en la vida quotidiana

Reafirmem el valor d'incorporar la perspectiva de les persones grans en les polítiques que estan dirigides al conjunt de la població. Cal desenvolupar polítiques urbanes, és a dir, polítiques que reconeixin el territori no només com un espai físic sinó també com a espai de relacions personals i col·lectives.

Reconeixem els progressos desenvolupats en les condicions de mobilitat i accessibilitat en l'espai públic. Tot i així, cal continuar treballant per donar resposta a les necessitats i dificultats que encara avui dia es donen en el transport públic i en alguns espais de la ciutat.

Ens reafirmem en la idea de treballar per construir una ciutat per a totes les edats, una ciutat amigable per a tothom. La qualitat de vida de les persones grans i el seu benestar són elements centrals d'aquesta ciutat en la qual les persones grans reclamem, en les diferents etapes de l'envelliment, el dret a un habitatge digne i a escollir mentre sigui possible el lloc on viure.

Per això, proposem:

1. Continuar amb la construcció d'habitatges amb serveis com a model més eficaç per fer front als problemes relacionats amb l'habitatge que pateixen les persones grans i revisar les condicions d'accés per adequar-les a les necessitats de serveis complementaris que demanden les persones grans per viure de manera independent.
2. Promoure actuacions que contribueixin a millorar la vida quotidiana de les persones grans que viuen a casa seva, afavorint recursos específics per a la instal·lació d'ascensors i millores de la llar.
3. Impulsar des de les oficines d'habitatge un major coneixement i informació de les condicions en què es troben els habitatges ocupats per les persones grans i especialment les persones de més de 80 anys.
4. Impulsar experiències pilot de caràcter comunitari que afavoreixin la posada en marxa de noves solucions habitacionals satisfactòries per a les persones grans en les diferents etapes de l'envelliment.

5. Afavorir iniciatives que facilitin a les persones grans un ús més freqüent i còmode del transport públic a la ciutat, amb actuacions que contemplin aspectes relacionats amb l'accessibilitat, la informació i el bon tracte.
6. Desplegar mesures en l'àmbit de l'espai públic que afavoreixin i donin visibilitat a la necessitat de fer de Barcelona una ciutat més amigable envers les persones grans, en aspectes com:
 - a. Facilitar la mobilitat de les persones grans amb la instal·lació de més bancs i llocs de descans a l'espai públic i afavorir l'ús de lavabos d'accés públic.
 - b. Promoure projectes que reconguin i fomentin l'ús compartit de l'espai públic, a través d'iniciatives diverses per reforçar la socialització, la interacció i els usos del temps en comunitat de les persones grans i de la ciutadania en general.
7. Vetllar perquè l'espai públic de la ciutat sigui un espai segur per a les persones grans, i per al conjunt de vianants, en especial pel que fa a impediments causats per bastides, vorades, vetlladors o elements del mobiliari urbà.
8. Continuar avançant en la construcció d'una ciutat més amigable amb les persones grans, que promogui iniciatives com l'establiment i comerç amic, amb implicació de diferents actors, i participant més activament en la Xarxa Internacional de Ciutats Amigables que promou l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

Persones grans amb igualtat i bon tracte

Estem convençuts que cal fer un pas més enllà per avançar en el camí i en la cultura cap al bon tracte. Per això cal un grau més alt d'empatia en les relacions i el reconeixement dels drets de les persones grans. Això vol dir afavorir l'experiència i la interacció amb les persones grans, així com respectar la seva dignitat.

Per afavorir un escenari de bon tracte és necessari garantir la visibilitat de les persones grans en la seva diversitat. També és fonamental que la veu de les persones grans tingui reconeixement i que les seves aportacions es recullin i es tinguin en compte.

Pel que fa a la lluita contra els estereotips i prejudicis és imprescindible treballar per la igualtat en el tracte. Aquesta qüestió implica abordar-la tenint en compte la doble discriminació que sovint pateixen les persones grans com a conseqüència, d'una banda, de factors derivats de l'edatisme -és a dir, pel fet de ser persones grans- i, d'una altra banda, dels prejudicis derivats de situacions com l'orientació sexual, de dependència o de gènere.

Estem convençuts que per arribar a la fita de la tolerància zero als maltractaments, hem d'avançar en la cultura del bon tracte. Tot i així, som conscients que es produeixen situacions de maltractament de persones grans i per aquest motiu cal treballar en la detecció i resposta a aquestes situacions.

Per això, proposem:

1. Impulsar l'elaboració d'un pla estratègic que promogui la cultura del bon tracte i la tolerància zero davant les situacions de maltractament de persones grans.
2. Continuar desplegant el "Protocol d'actuació davant el maltractament a les persones grans" com a eina per orientar les actuacions de professionals i afavorir un treball multidisciplinari.
3. Afavorir l'empoderament de les persones grans, mitjançant els recursos i eines necessaris perquè coneguin els seus drets i puguin fer front a possibles situacions de discriminació.
4. Treballar per donar més visibilitat a les persones grans en situació de dependència i millorar així les seves oportunitats

d'envellir en més bones condicions, i fer respectar els seus desitjos i la seva autonomia.

5. Desplegar iniciatives que afavoreixin el respecte a les persones grans LGTBI (lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals) i promoguin la seva participació en equipaments i serveis específics per a gent gran, així com assegurar que en els serveis d'atenció i equipaments residencials se sentin segures i respectades per la seva orientació sexual i identitat de gènere.
6. Afavorir una imatge social de les persones grans, especialment de les dones grans, que ajudi a posar fi al conjunt de prejudicis, estereotips negatius i discriminacions que pateixen per raó de la seva edat.
7. Continuar promovent la divulgació del contingut del document obert Drets i llibertats de les persones grans amb dependència, elaborat pel Consell Assessor de la Gent Gran.
8. Treballar des del moviment participatiu de la gent gran per revertir el greuge ocasionat per la manca o endarreriment de les actuacions per la pèrdua de drets socials com a conseqüència de la crisi.

Entitats i equipaments participants a La IV Convenció

Entitats

Abrigall dels Avis i Gent Gran Tarradelles

Agrupació d'**Aules** de Formació

Agrupació d'Aules de Formació Casal Lambda
"Grup Tardor"

Agrupació d'Aules de Formació Permanent /
AFOPA

Agrupació de Treballadors Jubilats de Catalunya

Amics de la Gent Gran

Associació "EQUIP 65"

Associació Amics de la Bordeta

Associació Aules Extensió Universitària Temps
Lliure (Sant Pau)

Associació Catalana de Familiars, Usuaris i
Col·laboradors de Centres Geriàtrics Assistits /
ACFUC

Associació Catalana per a la Integració
d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals
Immigrants /ACATHI

Associació Coordinadora d'Activitats per la Gent
Gran

Associació Coordinadora d'Activitats per la Gent
Gran / ACA

Associació de Dones Elisenda de Montcada

Associació de Gent Gran Quatre Cantons

Associació de Jubilats Magòria

Associació de Pensionistes Estibadors Portuaris de
Barcelona

Associació de Pensionistes i Jubilats La Sedeta

Associació de Pensionistes i Jubilats Pau Casals
-Casal de Barri Cardener

Associació de Veïns de "La França"

Associació de Veïns de l'Esquerra de l'Eixample

Associació de Veïns de Montbau - Vocalia de la
Gent Gran

Associació de Veïns de la Sagrada Família

Associació de Veïns de Trinitat Nova

Associació de Vídues de Barcelona

Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya /
Comissió Jubilats

Associació en Defensa de la Gent Gran / ADEGG

Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de
Barcelona / AFAB

Associació Fons de Coneixement i Experiència /
CONEX

Associació Font de la Guatlla

Associació Gent Gran Voluntària en Ciència i
Cultura, Informàtica i Àmbit Social /ASVOL

Associació Grup d'Amics Gais, Lesbianes,
Transsexuals i Bisexuals

Associació per a l'Acompanyament al Final de la
Vida - Hospice.cat

Associació per l'Altre Cor Cremat de Barcelona

Associació Plataforma per la Família
Catalunya-ONU 2014

Associació Prejubilats i Jubilats de SEAT

Associació Promotora de l'Orientació del Consum
de la Gent Gran / PROGRAM

Associació SIENA

Associació Vida Independent

Aula Endavant Sant Martí

Aula Extensió Universitària de Sants

Aules Universitàries per a Gent Gran de BCN

Avismón Catalunya

Banc del Temps - TempsxTemps

Banc Solidari

Belluga't

Casal Lambda "Grup Tardor"

Club Natació Barcelona / Secció Màsters

Col·lectiu Català Afrolatinoamericà

Col·legi de Farmacèutics de Barcelona / Secció Gent
Gran

Col·legi de Pedagogs de Catalunya

Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de
Barcelona / Comissió Jubilats

Col·legi d'Infermeria de Catalunya

Col·legi Oficial de Metges de Barcelona / Secció
Metges Jubilats

Consell Nacional de Dones de Catalunya

Coordinadora de Casals Municipals

Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de
Catalunya

Coordinadora ESPAI
Coordinadora Nacional de Pensionistes i Jubilats de Catalunya
Creu Roja
Dones Mundi
Federació Catalana Unió Democràtica Pensionistes /FCUDP
Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya / FATEC
Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran / FOCAGG
Fundació Bancària "la Caixa"
Fundació Enllaç
Fundació J. Valiente Pulido - ACPE
Fundació Salut i Envel·liment UAB
Fundacions ACPE
Grup de Gent Gran del Casal de Barri de la Font d'en Fargues
Grup de Voluntaris d'Aprenere amb la Gent Gran (Sants-Montjuïc)
Grup ESA Produccions
Laboratoires Grand Fontaine
Les Grans / Ca la Dona
Llar de la Mare de Déu de Gràcia
Llar de Mossèn Lluís Vidal
Obra Social Emaus
Plataforma Unitària Gent Gran de Catalunya
Programa Aprenere amb la Gent Gran
Programa Universitat a l'Abast UAB
Sèniors Espanoles para la Cooperación Tècnica / SECOT
Sindica de Greuges de Barcelona
Unió Catalana de Sèniors
Unió de Pensionistes, Jubilats i Prejubilats / UGT
Unió Sindical de CCOO del Barcelonès / USCOP
Unió Sindical Obrera de Catalunya - Federació de Jubilats i Pensionistes / FEJUP - USOC
Universitat Experiència UB Mundet
Voluntaris en Assessoria Empresarial / VAE
Xarxa de Dones 50 i més

Equipaments

Casal de Gent Gran d'Horta
Casal de Gent Gran de Gràcia
Casal de Gent Gran de Mossèn Clapés
Casal Municipal de Gent Gran "Casa nostra"

Casal Municipal de Gent Gran Bon Pastor
Casal Municipal de Gent Gran Can Castelló
Casal Municipal de Gent Gran Can Fàbregas
Casal Municipal de Gent Gran Comerç
Casal Municipal de Gent Gran Cotxeres de Sants
Casal Municipal de Gent Gran de la Vall d'Hebron
Casal Municipal de Gent Gran de la Verneda Alta
Casal Municipal de Gent Gran de Vilapiscina Torre Llobeta
Casal Municipal de Gent Gran del Baix Guinardó
Casal Municipal de Gent Gran del Montmany
Casal Municipal de Gent Gran Joan Casanelles
Casal Municipal de Gent Gran Joan Maragall
Casal Municipal de Gent Gran Josep Tarradellas
Casal Municipal de Gent Gran Josep Trueta
Casal Municipal de Gent Gran La Capa
Casal Municipal de Gent Gran La Palmera
Casal Municipal de Gent Gran Mediterrània
Casal Municipal de Gent Gran Paraguai-Perú
Casal Municipal de Gent Gran Parc-Sandaru
Casal Municipal de Gent Gran Pati Llimona
Casal Municipal de Gent Gran Platja d'Aro
Casal Municipal de Gent Gran Poble Sec
Casal Municipal de Gent Gran Sant Cristòfol
Casal Municipal de Gent Gran Sant Martí
Casal Municipal de Gent Gran Sant Ramon
Centre de Dia i Residència Assistida per a Gent Gran Les Corts
Espai Municipal de Gent Gran Sagrada Família
Espai Municipal de Gent Gran de l'Esquerra de l'Eixample
Espai Municipal de Gent Gran Fort Pienc
Espai Municipal de Gent Gran Sant Antoni
Espai Municipal de Gent Gran Maria Aurèlia Capmany
Habitatges amb Serveis per a la Gent Gran Marina
Habitatges amb Serveis per a la Gent Gran Urrutia
Habitatges Tutelats per a Gent Gran Josep Miracle
Llar la Mercè
Residència Assistida per a Gent Gran Fort Pienc
Residència Assistida per a Gent Gran Francesc Layret
Residència Nostra Senyora de la Nativitat